

Latijnse naam: Eublepharus *macularius*

Nederlandse naam: Luipaardgekko

Duitse naam: Leopardgecko

Engelse naam: Leopard gecko

Wetgeving

U hoeft geen vergunning te hebben om een luipaardgekko te houden of te verkopen.

Het is wel verstandig om een administratie bij te houden met daarin de adressen van degene aan wie u dieren verkocht heeft als u nakweek krijgt. Bewaar ook het kassabonnetje van de winkel, zodat u na kunt kijken wanneer en waar welk dier gekocht is.

Luipaardgekko's worden nog regelmatig geïmporteerd uit hun natuurlijke leefgebied. Geïmporteerde dieren zijn wat slanker dan nakweekdieren.

Als u een luipaardgekko koopt zorg er dan voor dat u een jong dier koopt, wildvangdieren zijn over het algemeen volwassen. Jonge dieren die uit het wild gevangen worden komen ook wel eens in de dierenzaken terecht, deze dieren passen zich beter aan dan volwassen dieren.

Probeer nakweekdieren of jonge wildvangdieren te kopen.

Uiterlijk

Een plompe hagedis van ongeveer 20 centimeter inclusief staart.

De grondkleur is grijsgeel met zwarte of bruine vlekjes. Jonge dieren zijn lichtgelig met donkere dwarsbanden. De huid heeft een wrattig uiterlijk, met talrijke bultjes over het hele lichaam. De huid van de hagedis voelt zacht, bijna fluweelachtig aan. Luipaardgekko's hebben beweegbare oogleden.

De meeste gekko's hebben hechtlamellen aan de onderzijde van de tenen, waarmee de dieren met verbazend gemak over gladde oppervlakten zoals bijvoorbeeld glas kunnen lopen, bij de luipaardgekko ontbreken deze, de luipaardgekko bezit echter wel nagels

De staart wordt gebruikt om vet in op te slaan in tijden van overvloed. Wanneer er minder voedsel te vinden is teert de Luipaardgekko op de vetreserves die daarin opgeslagen zitten.

Luipaardgekko's bezitten het vermogen om in geval van nood hun staart af te werpen. De staart groeit vanzelf weer aan, dit is echter wel eenmalig en hij wordt nooit meer zo mooi als voorheen.

Luipaardgekko's groeien snel en kunnen binnen anderhalf tot twee jaar volgroeid zijn.

De dieren vervellen hun huid in stukken, niet in 1 geheel zoals bij slangen.

Luipaardgekko's zijn voornamelijk schemeractief, de dieren komen uit hun schuilplaatsen tevoorschijn bij het vallen van de avond, en vertrekken weer naar hun holen als het 's nachts te koud wordt voor de reptielen. Overdag willen de dieren nog wel eens uit hun schuilplaats komen om zich op te warmen.

De luipaardgekko is tegenwoordig een van de meest gehouden hagedissensoorten ter wereld, dit door het fijne karakter en handzame formaat van het dier.

Verspreidingsgebied

Luipaardgekko's komen voor in de woestijnen en uitgestrekte graslanden van Iran, Afghanistan, Pakistan en West India.

Sinds de bevrijding van Afghanistan komen de meeste geïmporteerde dieren nu daar vandaan.

Het leefgebied van de luipaardgekko kenmerkt zich door de afwezigheid van water. In de ondergrondse holen en de spleten in de rotsen waar de dieren overdag schuilen is het echter wel vochtig.

De dieren drinken voornamelijk dauw, wat zich in de loop van de nacht op de rotsen, takken en bladeren vormt.

Luipaardgekko's zijn voornamelijk bodembewondend, af en toe klimmen ze wel op rotsen en omgevallen bomen.

Bij een goede verzorging kunnen luipaardgekko's ongeveer 20 jaar of zelfs ouder worden

Huisvesting

Voor een paartje luipaardgekko's is een terrarium van ongeveer 80 X 40 X 40 Centimeter nodig.

Groter is altijd beter, zeker als er meer dan twee dieren gehouden worden. Let wel op, mannetjesdieren zijn erg territoriaal, het beste kunt u 1 man per verblijf huisvesten.

Het beste kan gebruik gemaakt worden van een terrarium met schuifruit en een vitrineslotje.

Geef de dieren in de zomer 12 tot 14 uur licht per dag zorg ervoor dat de dieren ook worden blootgesteld aan UV straling, dit kan met speciale lampen, daarover later meer. Al eerder is gemeld dat luipaardgekko's schemeractief zijn, ze willen af en toe overdag ook wel naar buiten komen om bovenop hun schuilplaats op te warmen

De temperatuur moet ongeveer rond de 28 graden Celsius zijn. Zorg voor een plek waar de dieren zich kunnen opwarmen (liefst 2 plekken, in verband met territoriumdrang). Deze warme plekken mogen 30 tot 35 graden Celsius warm zijn. Het beste kan gekozen worden voor een combinatie schuilplaats/ warmteplek, met andere woorden, een grote steen of grotje waar de dieren onder weg kunnen kruipen direct onder de warmtelamp

De warmteplekken moeten aan 1 kant van de bak gemaakt worden, dit om een temperatuur gradatie te verkrijgen, zo kan de hagedis zelf kiezen op welke schuilplaats hij gaat liggen.

In de winter moet de temperatuur iets verlaagd worden, hierop word later teruggekomen in het hoofdstuk Winterslaap.

Om de dag mag de bak licht gesproeid worden, ook de dieren zelf mogen besproeid worden, zij zullen de waterdruppels gretig oplikken, zorg voor voldoende ventilatie in het terrarium, zodat, na het sproeien, het terrarium weer snel opdroogt. Uiteraard kunt u het beste sproeien nadat de lampen uit zijn gegaan en de dieren actief worden

Inrichting

Het substraat (bodembedekking) voor luipaardgekko's kan het beste bestaan uit grof zand (metselzand), beukensnippers of "Calci-zand" Dit laatste is een product dat volledig verteerbaar is en ook voor een goede calcium huishouding zorgt (zie hoofdstuk Voedsel). De bodembedekking moet ongeveer 5 tot 10 centimeter diep zijn, zodat de dieren er ook in kunnen graven.

Probeer in de bak een aantal verstoppplaatsen en barrières te creëren die de dieren de mogelijkheid geven elkaar even uit het zicht te zitten, dit voorkomt stress en is beter voor de gezondheid van uw dieren.

Als de temperatuur van de schuilplaats te hoog oploopt moet de lamp verwisseld worden voor een lager wattage, of op een dimmer gezet worden. Let ook op dat de dieren zich niet aan de lamp kunnen branden.

Het is overigens beter om twee warmteplekken te maken, dit om concurrentie over de schuilplaatsen tussen de dieren onderling te voorkomen. Verstoppplaatsen op koelere plekken zijn ook aan te raden. Die kunnen dan iets vochtig gehouden worden, deze kunt u vullen met vochtig turf of veenmos. Hier kunnen de dieren inkruipen om hun vervelling te bespoedigen, of om eieren af te zetten.

Een waterbak mag niet ontbreken, hoewel luipaardgekko's van nature niet gewend zijn om stilstaand water te drinken willen ze soms toch een slokje nemen. Zorg voor een waterbak waar 1 luipaardgekko in kan liggen, soms willen ze wel eens een "bad" nemen. Let er uiteraard wel op dat de waterbak niet te diep is, en dat de dieren er gemakkelijk uit kunnen lopen, dit voorkomt verdrinkingsgevallen.

Planten, zowel echte als kunstplanten, kunnen in het terrarium geplaatst worden ter aankleding. Levende planten worden echter wel eens opgegeten door krekels, kies daarom liever voor kunstplanten.

Samen met stenen en stukken hout kan een terrarium zo mooi en natuurlijk aangekleed worden.

Zet alle inrichtingsmaterialen goed vast!

De dieren graven ook graag, zorg ervoor dat ze niet onder stenen kunnen graven waardoor deze gaan verzakken of vallen met alle gevolgen van dien.

Hanteren

Luipaardgekko's bijten zelden als men ze probeert te hanteren. Ze kunnen, als het moet, echter stevig bijten. Luipaardgekko's houden er niet van om vastgepakt te worden, het zijn geen knuffeldieren.

Om hun ongenoegen hierover te uiten kunnen de dieren soms keffende of schreeuwende geluidjes voortbrengen.

Hanteren is alleen nodig bij het verplaatsen van de dieren naar een ander onderkomen, of bij schoonmaakwerkzaamheden. Hoewel sommige dieren er soms wat minder moeite mee hebben om vastgepakt te worden is het niet best voor de gezondheid van uw gekko om constante temperatuurswisselingen te ondergaan.

(Van 35 graden Celsius in het terrarium naar 18 graden Celsius in uw huiskamer is een flink verschil!)

Deze temperatuurswisselingen kunnen onder andere in longontsteking resulteren.

Laat uw luipaardgekko ook nooit los door uw huis lopen, op de vloer van een kamer tocht het altijd een klein beetje, dit kan ook zorgen voor gezondheidsproblemen. Daarnaast kunnen de dieren als het moet aardig hard lopen en bijvoorbeeld onder het meubilair verdwijnen.

Als u uw luipaardgekko wilt hanteren, ondersteun het dier dan zoveel mogelijk met uw handen.

Til een dier nooit aan de nek, poten of staart op!

De staart van een luipaardgekko's kan overigens afbreken als het dier daaraan vast gehouden word. Een eenmaal afgebroken staart groeit gelukkig nog een keer aan, en is in eerste instantie geen reden tot paniek. Vechtende mannetjes willen ook nog wel eens elkaanders staart eraf bijten.

Als een staart eenmaal aangegroeid is kan deze niet meer afgeworpen worden.

Voedsel

De voeding kan onder andere bestaan uit krekels, sprinkhanen, meelwormen, andere insecten en kleine zoogdieren.

Krekels zijn in verschillende maten te koop in terrariumspeciaalzaken, probeer krekels te voeren die ongeveer eenderde zo groot zijn als de bekbreedte van de hagedis.

Krekels zijn ware ontsnappingskunstenaars en als ze eenmaal los in huis lopen zijn ze lastig te bestrijden, voer precies zoveel dat uw luipaardgekko ze allemaal opeet.

(Dit vergt in het begin wat geduld om uit te vissen hoeveel het dier precies wil eten).

Houd er rekening mee dat naarmate uw luipaardgekko groeit de voeding ook aangepast moet worden, u zult meer en grotere dieren moeten gaan voeren.

Zorg ervoor dat er 's nachts ook een beetje groente of fruit aanwezig is. Als er te veel krekels in de bak achterblijven wil het wel eens gebeuren dat hongerige krekels 's nachts aan uw luipaardgekko beginnen te eten, een schaalpje groenvoer voorkomt dit.

Sprinkhanen zijn over het algemeen in 2 verschillende maten te verkrijgen: klein en groot. Sprinkhanen zijn zeer geschikt om te voeren aan luipaardgekko's, deze dieren ontsnappen niet en knagen ook niet aan uw hagedis. De volwassen sprinkhanen zijn te groot om te voeren aan uw gekko, hooguit een sprinkhaan welke net verveld is kan gegeten worden. Voer het liefst de kleinere maat sprinkhaan aan uw luipaardgekko.

Meelwormen worden ook graag gegeten. Echter, deze dieren bezitten weinig voedingswaarde en kunnen dus niet als hoofdvoer gebruikt worden. Het eten van teveel meelwormen kan lijden tot vetzucht en calcium tekorten, ook kunnen de dieren er soms obstipatie (darmverstopping) van krijgen.

Moriowormen en buffalowormen zijn niet geschikt om te voeren aan luipaardgekko's, buffalowormen zijn te klein, en moriowormen zijn te groot.

Wasmotten en vooral hun larven zijn een goede voeding voor dieren die net een periode slechter gegeten hebben of ziek zijn geweest. De larven van de wasmot zijn erg rijk in suiker en vet.

Naast een grote hoeveelheid verschillende insecten willen volwassen luipaardgekko's wel eens een stukje rauw vlees of een baby muisje van een pincet eten. Voer dit ook met mate.

Let op! Als u insecten voert die u zelf buiten gevangen hebt mijd dan grote motten, vlinders en vuurvliegjes, sommige van deze dieren kunnen giftig zijn.

Het in vele winkels verkrijgbare "**Phelsufood**" word door sommige gekko's ook gewaardeerd, dit is een nectarpapje waar veel suikers en vitaminen inzitten.

De voedseldieren die in de terrariumwinkels te koop zijn, zijn wat eenzijdig gevoerd, en moeten dus altijd bepoederd worden met een calcium fosfor supplement, zoals bijvoorbeeld **Repti Vit**.

Om calcium te verwerken tot een bruikbare bouwstof voor botten en eierschalen is vitamine D3 nodig.

Deze vitamine word aangemaakt in de huid onder invloed van UV stralen.

Het is dus raadzaam om in een luipaardgekko terrarium een bron van UV verlichting aan te brengen, ondanks het feit dat het overwegend schemerdieren zijn. Deze kan bestaan uit een TL buis of een speciale spot. Beiden zijn in de reguliere terrariumwinkel te verkrijgen in verschillende maten en wattages. Omdat het schemerdieren zijn is het overigens wel slim om een UV lamp met een laag wattage en intensiteit te gebruiken. Bijvoorbeeld **Repti Glo 2.0** of **Zoo Med**.

Naast de bestraling met UV verlichting is het verstandig om 1 X per week vitamine D3 door het water van de luipaardgekko te doen en het dier hier mee te sproeien.

Winterslaap

Het leefgebied van de luipaardgekko is onderhevig aan seizoenswisselingen, de dieren maken ieder jaar een soort van winter mee. Deze winters zijn in het Midden-Oosten uiteraard milder dan de winters hier.

Voor de gezondheid van de hagedis is het van belang dat het dier in winterslaap gaat.

Vaak willen de hagedissen tijdens de wintermaanden slecht eten en als de temperatuur hoog blijft verlopen de lichaamsprocessen gewoon door, de hagedis zal vermageren omdat het dier meer energie verbruikt dan dat het via de voeding binnenkrijgt.

Naast de gezondheidsproblemen die kunnen ontstaan is de winterslaap ook van invloed op de vruchtbaarheid van de luipaardgekko, tijdens de winterperiode rijpen de eitjes van het vrouwtje en wordt er bij het mannetje sperma aangemaakt.

(Overigens is het correcter te spreken over “winterrust” daar de dieren niet echt slapen, maar meer in een semi-verstarde toestand zijn, de lichaamsprocessen verlopen traag, maar het dier is wel bij kennis)

De luipaardgekko kan in de wintermaanden gehouden worden op een temperatuur van ongeveer 20 tot 25 graden Celsius. Bij deze temperatuur wordt er minder gegeten door de dieren en slapen de luipaardgekko's veel.

Probeer in de wintermaanden de verlichting terug te brengen van 12 tot 14 uur naar 8 tot 10 uur. Begin in November geleidelijk met het terugbrengen van de verlichting, tot in December het licht nog maar 10 uur aan is.

Eind Januari kan de verlichtingsduur weer omhoog, zo ook de temperatuur tot, in het begin van Maart, alles weer bij het oude is.

Luipaardgekko's eten nog een klein beetje in de winterperiode, zorg ervoor dat er ten alle tijden een klein beetje groente en fruit aanwezig is, om de eventueel niet opgegeten krekels te voeden. Beperk het voeren van krekels tot een minimum.

Ook moet er altijd vers water voor het dier aanwezig zijn.

Dieren jonger dan 2 jaar en dieren die niet helemaal op conditie zijn kunnen het beste gewoon op normale temperaturen gehouden worden gedurende de wintermaanden, deze moeten goed gevoerd worden.

In het wild gaan deze dieren wel in winterrust, maar een groot percentage jongen en verzwakte dieren overleefd dat niet...

Als er dieren tijdens de winterperiode ernstig vermageren, zet ze dan onmiddellijk apart en geef ze weer een “normale” temperatuur. Voer de dieren vervolgens een aantal weken flink, zodat de dieren aangesterkt het nieuwe seizoen in gaan, en eventueel het volgende jaar in winterslaap kunnen.

Voortplanting

Na de winterperiode breekt de paartijd aan voor de luipaardgekko.

Als u met uw dieren wil gaan kweken kan dit uiteraard alleen als u dieren heeft van verschillende geslachten.

Bij jonge luipaardgekko's is het erg moeilijk te bepalen of het dier mannelijk of vrouwelijk is. Gelukkig is het bij dieren vanaf ongeveer een jaar niet zo moeilijk.

Mannelijke luipaardgekko's zijn vaak forser dan vrouwtjes, de kop is grover van bouw en de dieren gedragen zich dominant tegenover anderen, er word dan vooral naar ledermaten en staart gebeten, en onderdanige dieren worden door het terrarium gejaagd.

Vrouwtjes zijn dus uiteraard iets fijner gebouwd en veel toleranter naar andere gekko's toe.

Mannelijke dieren hebben vergrote poriën op hun dijbenen (Femoraal poriën) en op hun anaalschub (Preanaal poriën), bij de vrouwtjes zijn deze poriën ook wel aanwezig, maar vaak zijn ze moeilijk te vinden.

De mannelijke luipaardgekko kan zich bedienen van 2 geslachtsorganen, een links en een rechts. Deze geslachtsorganen heten hemipenis, als alletwee de organen bedoeld worden spreekt men over hemipenes. De hemipenes liggen verborgen in de basis van de staart. Bij een volwassen mannelijke luipaardgekko zijn de hemipenes te zien als 2 bultjes in de staart, bij de vrouwtjes ontbreken deze bulten uiteraard.

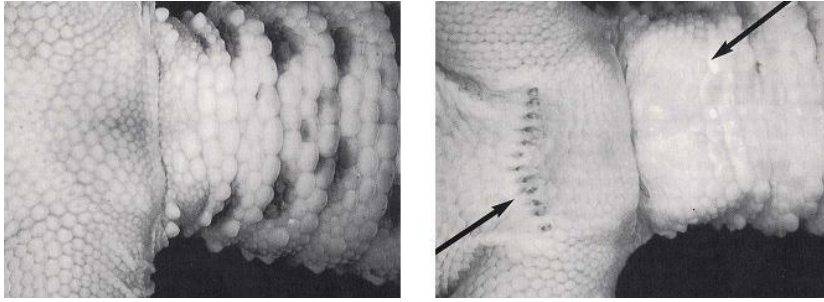
In de lente worden de mannetjes agressief dominant naar elkaar en naar de vrouwtjes. Er zullen enkele paringen plaatsvinden. Deze worden vaak door de eigenaar over het hoofd gezien, het paren is een korte aangelegenheid bij luipaardgekko's.

De paringen vinden voornamelijk 's nachts plaats.

Als een mannetje te dominant word naar een vrouwtje is het beter een van de dieren tijdelijk in een andere bak onder te brengen, waar het onderdanige dier in alle rust kan eten en dergelijke.

Het mannetje kan het vrouwtje tijdens de paring in bedwang houden door haar in de nek te bijten, dit resulteert vaak in kleine wondjes en lidtekens.

Zolang de wonden niet geïnfecteerd raken hoeft u daar niets aan te doen.

Bij het vrouwtje (links) ontbreken de Preanaal porieen en de bulten in de staart waar zich de hemipenes bevinden.

Ongeveer 40 dagen na de paring legt het vrouwtje haar eieren. Om haar deze mogelijkheid te geven voorziet u haar van een bak met daarin vochtig materiaal; zand, turf of vermiculiet.

Zorg ervoor dat deze tenminste 10 centimeter diep is zodat ze haar eieren goed kan begraven.

Houd er rekening mee dat de legbak in het terrarium word geplaatst zodra u de dieren uit winterslaap haalt. De paringen gebeuren vaak als u niet kijkt en zo kunt u het paarmoment over het hoofd zien en de legbak niet op tijd verstrekken. Als het drachtige vrouwtje niet de mogelijkheid heeft om haar eieren kwijt te kunnen kan dat resulteren in ernstige gezondheidsproblemen.

De eieren zijn 5 weken na de paring te zien door de buikwand van het vrouwtje. (Er zitten ook 2 witte organen in de buik, verwar deze niet voor de eieren).

Houd er rekening mee dat een gezond vrouwtje meerder legsels per jaar kan produceren met tussenpozen van ongeveer anderhalve maand. Soms wel tot 10 legsels per jaar!

Uiteraard moet u de vrouwtjes in die periode dan goed voeren.

Als de eieren gelegd zijn moeten ze overgebracht worden naar een broedstoof.

Graaf de eieren voorzichtig uit en draai de eieren niet, reptieleneieren bezitten geen hagelsnoeren die de dooier recht houden, en draaien van het ei kan resulteren in de dood van het embryo. Luipaardgekko eieren worden meestal per 2 gelegd, vaak plakken de eitjes aan elkaar. Haal de eieren niet los! Op die manier raken ze beschadigd.

De eieren moeten in een bakje met vochtig vermiculiet (verkrijgbaar bij de meeste terrariumzaken) half ingegraven worden.

Bij een broedtemperatuur van 28 graden Celcius komen de eieren na ongeveer 3 maanden uit, er worden dan voornamelijk vrouwtjes geboren.

Bij een temperatuur van 32 graden Celcius komen de eieren na ongeveer 6 weken uit, dan worden er overwegend mannetjes geboren.

Het beste is om de gulden middenweg te kiezen en de eieren bij 30 graden Celcius uit te broeden.

De jonge luipaardgekko's moeten in het begin in vrij kale terraria gehouden worden: een ondiepe waterbak en een enkele steen is genoeg.

Controleer de verstoppelken iedere dag, de krekels verschuilen zich daar en de luipaardgekko's kunnen hun prooi dan niet meer vinden.

Jonge luipaardgekko's kunnen niet zwemmen en er zijn gevallen bekend van gekko's die verdrinken in anderhalve centimeter diep water, houd hier rekening mee!

Voer de dieren zoveel als ze opkunnen, ongeveer 2 tot 3 keer per dag. Let erop dat er niet te veel krekels ontsnappen, teveel krekels kunnen een gevaar vormen voor de kleine luipaardgekko's

Sproei de gekko's ook iedere dag, zorg ervoor dat ieder dier een beetje drinkt.

Wees erop bedacht dat ieder dier aan zijn trekken komt, als een luipaardgekko niet aan eten toekomt kan deze het beste apart geplaatst worden zodat hij niet om voedsel hoeft te concurreren met sterkere broertje of zusje.

Na een maand of 2 kunnen de dieren naar hun nieuwe eigenaar.

Kleurvormen

Een sneeuwwitte "leucistische" luipaardgekko, "The Blizzard Lizard".

Luipaardgekko's worden tegenwoordig in een aantal verschillende kleurvormen en vlekkenpatronen gekweekt. Deze kleuren zijn van nature al aanwezig in sommige bloedlijnen, en worden door selectief fokken veredeld.

De kleuren zijn in mindere mate genetisch gebonden, dat wil zeggen dat als u een jong koopt van een koppel "High Yellow" luipaardgekko's, (deze vorm is heldergeel met kleine zwarte vlekjes) dan hoeft het jong niet perse "High Yellow" te worden.

Een aantal jaren geleden zijn de eerste albino luipaardgekko's gekweekt,

Deze dieren zijn witgeel met rode ogen.

Tegenwoordig worden er ook leucistische luipaardgekko's gekweekt, deze vorm is sneeuwwit met donkere ogen en kleurloze nagels.

De albino en leucistische luipaardgekko's kunnen wel met enige zekerheid anders gekleurde jongen opleveren.

Verder zijn er nog dieren met een afwijkend patroon te krijgen, dit zijn meestal variaties op de reguliere vlekkenkening op de rug. Ook zijn er normaal gekleurde dieren te verkrijgen zonder vlekken.

Voor zover onze informatie reikt zijn er nog geen gevallen bekend van luipaardgekko's die met andere gekko soorten gekruist zijn.

Het spreekt voor zich dat deze praktijken nergens toe lijden

Ziektes

Uiteraard kan uw nieuwe huisdier ook ziek worden, net als ieder ander dier.

Alle mogelijke ziektes in deze brief schrijven is onmogelijk.

Als u twijfels heeft over de gezondheid van uw dier, neemt u dan contact met ons op, misschien kunnen wij u helpen, zoniet dan verwijzen wij u door naar een dierenarts die gespecialiseerd is in het behandelen van reptielen en amfibieën.

Aanwijzingen voor mogelijke ziekten kunnen zijn:

Lusteloos gedrag, slechte eetlust en weinig bewegen (bij een normaliter actief dier)

Moeilijk ademen, met de bek open ademhalen, dit kan wijzen op luchtweginfecties.

Afwijkende ontlasting, diarree, abnormaal ruikende ontlasting, of helemaal geen ontlasting.

Deze symptomen kunnen wijzen op een besmetting met darmparasieten of een bacteriële ontsteking

Braken of regurgiteren (opgeven) van voedsel

Kleine rode of zwarte spinachtige beestjes die over uw dier lopen. Dit zijn mijten, deze diertjes voeden zich met het bloed van uw huisdier en moeten zo snel mogelijk bestreden worden.

Wij wensen u veel plezier met uw nieuwe aankoop, voor vragen kunt u ons altijd bereiken op het nummer: 0105-900938

